

1. Souhrnné výsledky zdravotnických účtů

V této části publikace jsou uvedeny souhrnné údaje ze zpracování zdravotnických účtů České republiky za roky 2010–2023 v rozdělení podle zdroje financování, druhu zdravotní péče a typu jejího poskytovatele.

Během posledních let došlo k několika revizím výdajů na zdravotní péči, z toho důvodu nejsou údaje v této publikaci srovnatelné s daty zveřejněnými v minulých letech ve starších publikacích. Podrobnější informace lze nalézt v kapitole „Úvod“. Metodika a vysvětlení pojmů používaných napříč publikací je uvedena v kapitole „Metodická příloha“.

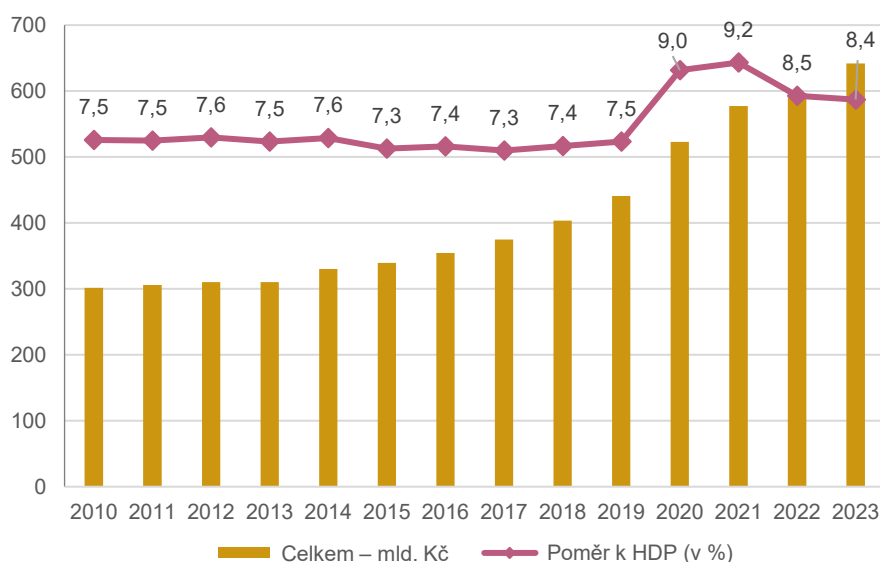
1.1. Celkové výdaje na zdravotní péči

V roce 2023 činily celkové výdaje na zdravotní péči¹ v Česku 642 mld. Kč. Meziročně vzrostly o 7,5 %. Meziroční růst se tak vrátil k průměru hodnot předcovidových. K rekordnímu zvýšení výdajů došlo v roce 2020 v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19, a to o 18,6 %.

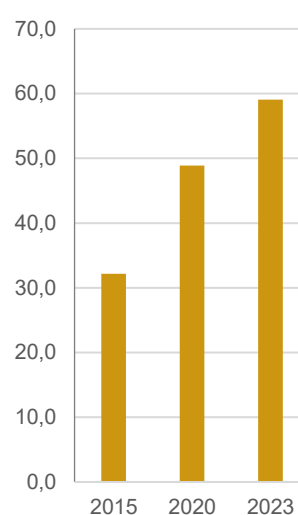
Od roku 2010 bylo na zdravotní péči v Česku vynaloženo necelých 5,8 bil. Kč, více než polovina pak za období let 2018–2023.

Graf č. 1.1. Výdaje¹ na zdravotní péči v Česku – základní ukazatele, 2010–2023

a) absolutně v mld. Kč a jako % HDP

b) na 1 obyvatele v tis. Kč

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Na rekordním nárůstu výdajů v roce 2020 se podílely především veřejné zdroje, ze kterých bylo vydáno o 87 mld. Kč více než v roce 2019. Z toho 52 mld. Kč pocházelo z veřejného zdravotního pojištění a 35 mld. Kč z veřejných rozpočtů. V roce 2021 došlo sice opět k nárůstu výdajů, jednalo se ale především o výdaje z veřejného zdravotního pojištění (o 42 mld. Kč více než v roce 2020), zatímco u veřejných rozpočtů došlo oproti předchozímu roku k poklesu o 2,4 mld. Kč. V roce 2023 došlo k nárůstu výdajů z veřejných zdrojů o 35 mld. Kč. Ten byl způsoben hlavně nárůstem výdajů z veřejného zdravotního pojištění. Zdravotní pojišťovny totiž v roce 2023 vydaly ze svých rozpočtů o 40 mld. Kč více než v roce 2022. Naopak výdaje ze státního rozpočtu a místních rozpočtů oproti roku 2022 poklesly o 4,7 mld. Kč. Z hlediska druhu poskytované

¹ Zahnují pouze běžné (provozní/neinvestiční) výdaje na zdravotní péči. Nezahnují se např. investiční výdaje na nákup a modernizaci přístrojového vybavení, výstavbu a rekonstrukci zdravotnických zařízení, výdaje na zdravotnický výzkum, vývoj a vzdělávání zdravotnického personálu, které jsou financované ze státního rozpočtu.

péče došlo k nejvyššímu navýšení výdajů u ambulantní léčebné péče (o 18,3 mld. Kč). Naopak o 13,5 mld. Kč méně bylo v roce 2023 vydáno za preventivní péči. Výdaje na preventivní péči v letech 2020–2022 byly ovlivněny pandemií onemocnění covid-19 (v této kategorii jsou totiž zahrnuty i antigenní a PCR testy a náklady na očkování).

Celkové výdaje na zdravotní péči se kromě absolutního vyjádření především pro mezinárodní srovnání poměřují nejčastěji k hrubému domácímu produktu (HDP). V letech 2010–2019 se podíl výdajů na zdravotní péči na HDP v Česku razantně neměnil a činil v průměru 7,4 %. V roce 2020 se zvýšil na necelých 9 % HDP a v roce 2021 dokonce na 9,2 % HDP. V letech 2022 a 2023 začal klesat, nicméně stále je podíl výdajů na zdravotní péči vůči HDP vyšší než v letech předcovidových. V roce 2023 činil 8,4 %.

Kromě podílu celkových výdajů na zdravotní péči na HDP, který je ovlivněn vývojem HDP v jednotlivých zemích i specifikou jejich ekonomik, se pro mezinárodní srovnání uvádí celkové výdaje na zdravotní péči připadající na jednoho obyvatele, které se v Česku každoročně zvyšují. Mezi lety 2010 a 2023 došlo ke zdvojnásobení hodnoty výdajů připadající na jednoho obyvatele. V roce 2023 připadaly na každého obyvatele Česka výdaje za zdraví ve výši 59 018 Kč.

1.2. Výdaje na zdravotní péči podle zdrojů financování

Financování zdravotní péče je základním ukazatelem zdravotnických účtů. Mezinárodní manuál SHA 2011 definuje tři základní zdroje financování zdravotní péče, a to:

1. Veřejné zdroje – zahrnují především finanční prostředky získané v rámci povinného zdravotního pojištění (podrobněji viz kapitola 2.2. „Zdravotní pojišťovny“) a dále prostředky z veřejných rozpočtů (podrobněji viz kapitola 2.1. „Veřejné rozpočty“), které zahrnují jak finanční zdroje získané na zdravotní péči přímo ze státního rozpočtu² nejčastěji z kapitoly Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva práce a sociálních věcí, tak i výdaje místních rozpočtů, kam patří především krajské rozpočty.
2. Soukromé zdroje – zahrnují platby na zdravotní péči neziskových institucí, dobrovolné zdravotní pojištění (cestovní pojištění) a závodní (podnikovou) preventivní péče.
3. Přímé platby domácností – zahrnují přímé výdaje příjemců zdravotní péče (pacientů) nebo jejich případnou spoluúčasť (podrobněji viz kapitola 2.3. „Domácnosti“).

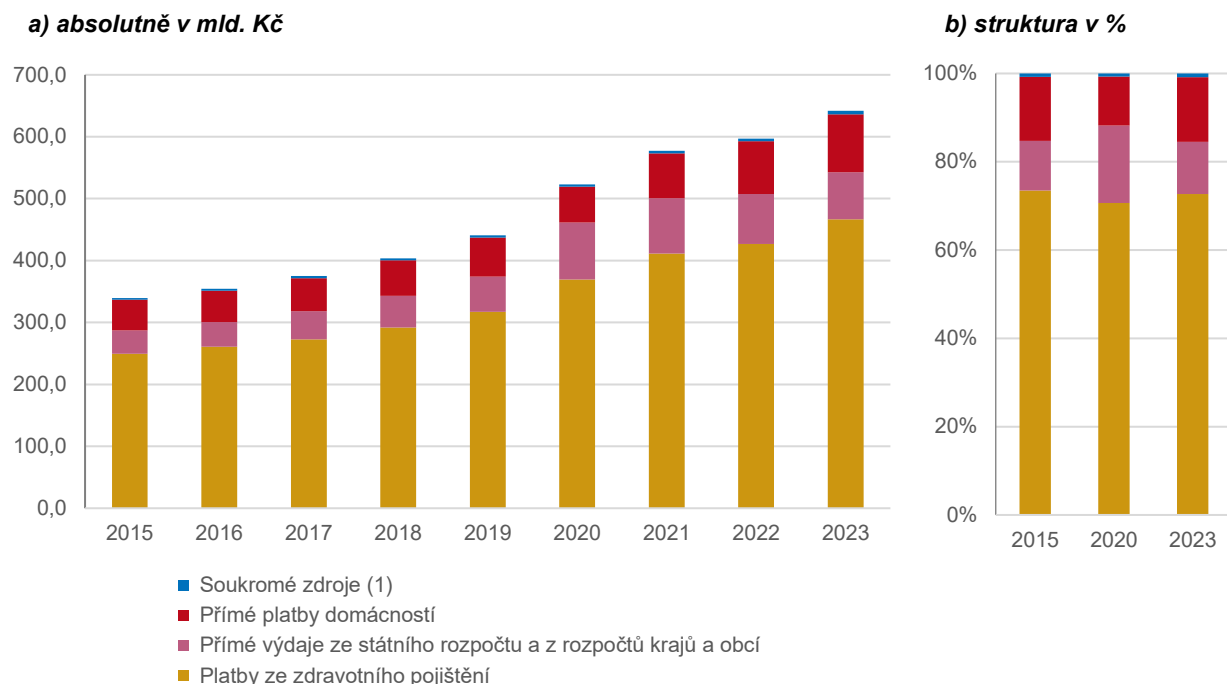
V Česku je zdravotní péče financována primárně z veřejných zdrojů (necelých 85 % v roce 2023). Zdravotní pojišťovny zaplatily v roce 2023 celkem 72,7 % veškeré zdravotní péče v Česku. Z veřejných rozpočtů bylo hrazeno 11,9 % z celkových výdajů na zdravotní péči v Česku. Dále se na financování zdravotní péče podílely domácnosti z 14,6 % a nejméně soukromé zdroje z 0,9 % v roce 2023.

Tab. č. 1.1. Výdaje na zdravotní péči v Česku podle zdrojů financování, 2015–2023 (mld. Kč)

Zdroje financování	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Na 1 obyv. v r. 2023 (v Kč)
Celkem	339,3	354,6	375,1	403,7	440,9	522,8	577,4	597,2	642,0	59 018
Veřejné zdroje	287,4	300,9	318,3	343,1	374,2	461,3	500,9	507,4	542,7	49 886
zdravotní pojišťovny	249,3	260,9	272,7	291,8	317,4	369,4	411,4	426,6	466,6	42 893
státní rozpočet	31,8	33,4	37,8	42,8	47,6	78,9	78,1	70,7	66,6	6 126
krajské a obecní rozpočty	6,3	6,6	7,8	8,4	9,2	13,0	11,4	10,1	9,4	867
Soukromé zdroje	2,6	3,1	3,7	3,4	3,6	3,6	4,4	4,4	5,6	517
neziskové organizace	1,3	1,3	1,4	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	2,0	181
závodní preventivní péče–podniky	0,9	1,3	1,8	1,2	1,3	1,3	2,3	2,0	2,7	249
dobrovolné zdravotní pojištění	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,5	0,3	0,7	0,9	87
Domácnosti	49,2	50,7	53,0	57,1	63,1	57,9	72,1	85,3	93,7	8 615

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

² Ze státního rozpočtu jsou rovněž hrazeny platby na zdravotní pojištění (zde nejsou ve výdajích zahrnuty) za tzv. státní pojištěnce (dětí, studenty, osoby na mateřské a rodičovské dovolené, důchodce, uchazeče o zaměstnání aj.). Od 1. 1. 2023 platil stát za každého státního pojištěnce pojistné ve výši 1 900 Kč měsíčně.

Graf č. 1.2. Výdaje na zdravotní péči v Česku podle hlavních zdrojů financování, 2015–2023

(1) Zahrnují dobrovolné zdravotní pojištění (cestovní pojištění), neziskové organizace a závodní preventivní péči v podnicích.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Veřejné zdroje

V letech 2010 až 2019 se veřejné zdroje podílely v průměru z 85 % na financování zdravotní péče v Česku. V roce 2020 došlo ke zvýšení tohoto podílu na 88 % z důvodu výskytu pandemie covid-19. Další covidový rok 2021 se podíl snížil na 87 %. V roce 2022 došlo k dalšímu snížení na 85 %, což je předcovidový průměr, na němž se hodnoty držely i v roce 2023. Z veřejných zdrojů šlo v roce 2023 na zdravotní péči celkem 542,7 mld. Kč – meziročně o 35,2 mld. Kč více. Rekordní nárůst výdajů nastal v roce 2020, kdy se výdaje oproti předchozímu roku zvýšily o 87,1 mld. Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele činily výdaje z veřejných zdrojů v roce 2023 v průměru 49,9 tis. Kč, což je o 2 726 Kč více než v roce 2022. Celkově bylo z veřejných zdrojů na zdravotní péči od roku 2010 vydáno bezmála 5 mld. Kč.

V rámci veřejného financování zdravotní péče v České republice převládá financování prostřednictvím plateb z veřejného zdravotního pojištění. Zdravotní pojišťovny vydaly v roce 2023 o 40 mld. Kč více na financování zdravotní péče oproti roku předchozímu, a to celkem 466,6 mld. Kč. Z veřejných rozpočtů šlo v roce 2023 na zdravotní péči celkem 76 mld. Kč, což je o 4,7 mld. Kč méně než v roce 2022.

Soukromé zdroje

Výdaje ze soukromých zdrojů pokrývají každoročně necelé 1 % z celkových výdajů na zdravotní péči. V roce 2023 činily celkové výdaje 5,6 mld. Kč.

Neziskové organizace vydaly na zdravotní péči necelé 2 mld. Kč. Větší část výdajů neziskových organizací spojených se zdravotnictvím jde na sociální služby, které nejsou do celkových výdajů na zdravotní péči zahrnovány. Konkrétně se v roce 2023 jednalo o částku 23,8 mld. Kč.

Pro podnikovou sféru je účast na financování zdravotní péče spíše vedlejší, i když (z pohledu právních norem) nutnou aktivitou. V roce 2023 činily výdaje za závodní preventivní péči celkem 2,7 mld. Kč.

Dobrovolné zdravotní pojištění zahrnuje v Česku pouze cestovní pojištění³ a jeho podíl na celkových nákladech na zdravotní péči byl v Česku zcela zanedbatelný, konkrétně se jednalo o částku 942 mil. Kč. Meziročně došlo ke zvýšení výdajů o 263 mil. Kč.

Tab. č. 1.2. Výdaje na zdravotní péči ze soukromých zdrojů za roky 2015-2023 (mil. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Na 1 obyv. v r. 2023 (v Kč)
Soukromé zdroje (bez domácností)	2 645	3 070	3 742	3 431	3 600	3 560	4 436	4 427	5 620	517
Soukromé zdravotní pojišťovny	478	484	539	602	684	512	322	678	942	87
Neziskové organizace	1 252	1 327	1 434	1 633	1 665	1 704	1 785	1 727	1 968	181
Podniky - závodní preventivní péče	915	1 259	1 769	1 197	1 251	1 345	2 329	2 022	2 711	249

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Domácnosti

Podíl výdajů na zdravotní péči pocházejících z přímých plateb domácností na celkových výdajích na zdravotní péči byl v roce 2023 celkem 14,6 %. Absolutní výdaje domácností na zdravotní péči v roce 2023 činily 93,7 mld. Kč. Meziročně došlo ke zvýšení o 8,4 mld. Kč, což bylo především způsobeno zvýšením výdajů za léčebnou ambulantní péči a za léčiva a ostatní zdravotnický materiál. Na obě tyto kategorie jde z kapes domácností nejvíce peněz (např. se jedná o platby u stomatologů za nadstandardní služby a materiál). Dále si domácnosti z vlastních prostředků hradí platby za lázeňské pobyty, nadstandardně vybavené pokoje v nemocnicích nebo platby za různá potvrzení např. u praktických lékařů a regulační poplatky za pohotovostní služby.

Podrobnější informace týkající se výdajů zdravotních pojišťoven, domácností a výdajů z veřejných rozpočtů jsou uvedeny v samostatných kapitolách.

³ Obyvatelé Česka nemohou k hrazení zdravotní péče s výjimkou cestovního připojištění využívat dobrovolné zdravotní připojištění.

1.3. Výdaje na zdravotní péči podle druhu poskytnuté péče

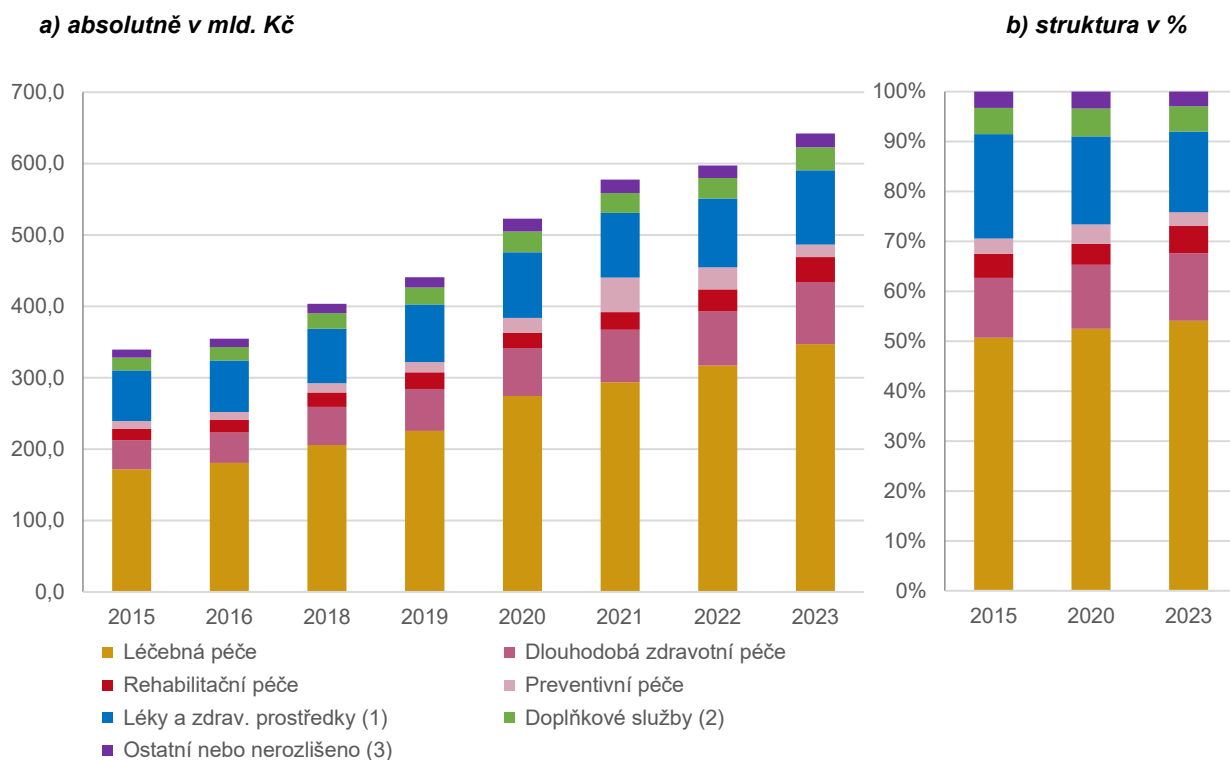
Druhý významný pohled na problematiku zdravotní péče souvisí s druhem poskytované péče.

Zdravotní péčí se rozumí péče poskytovaná akreditovanými institucemi nebo jednotlivci, kteří využívají lékařských, zdravotnických a ošetrovatelských znalostí a technologií. Cílem zdravotní péče je například podpora zdraví, prevence onemocnění, léčení nemocí a snižování předčasné úmrtnosti, péče o osoby s chronickými nemocemi, péče o osoby se zdravotním postižením, invalidy a handicapované.

Zdravotní péče o pacienta zahrnuje standardní kroky léčebného procesu – stanovení diagnózy, formace léčebného plánu, předepsání léku či terapie, diagnostiku a lékařské hodnocení, provedení léčby a hodnocení výsledků. Zdravotní péče zahrnuje léčebnou, rehabilitační, dlouhodobou zdravotní péči, podpůrné služby (laboratoře, zobrazovací metody a dopravu pacientů) a v neposlední řadě i léky a terapeutické pomůcky.

Do zdravotní péče patří podle metodiky SHA i služby, které jsou zaměřeny na zlepšení celkového zdravotního stavu populace či efektivity systému zdravotnictví. Tyto služby jsou cíleny na celou populaci (nebo části populace) a mají zlepšit celkové zdravotní standardy nebo efektivitu a výkonnost systému zdravotnictví. Patří sem například některé preventivní programy.

Graf č. 1.3. Výdaje na zdravotní péči v Česku podle druhu poskytnuté péče, 2015–2023

(1) Zahrnují léky na předpis, volně prodejné léky a další zboží krátkodobé spotřeby např. obvazy, elastické kompresivní punčochy, inkontinenční pomůcky. **Nezahrnuje**, dle manuálu SHA, výdaje na léky **spotřebované přímo** ve zdravotnických zařízeních.

(2) Zahrnuje dopravu pacientů, laboratorní služby a zobrazovací metody.

(3) Zahrnuje správu systému zdravotní péče a ostatní zdravotní péči jinde nezařazenou.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

V Česku směřuje přibližně polovina výdajů na léčebnou péči, konkrétně to bylo 54 % v roce 2023. Další významná část z celkových výdajů šla na léky a zdravotnické prostředky (16 %) a na dlouhodobou zdravotní péči (13,5 %). Menší část pak na doplňkové služby nebo rehabilitační péči (u obou 5 %). Výdaje na preventivní péči činily 3% a na správu systému zdravotní péče přibližně jen 2 % celkových výdajů.

Tabulka č. 1.3. Výdaje na zdravotní péči v Česku podle druhu péče v letech 2015–2023 (mld. Kč)

Druh péče	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Na 1 obyv. v r. 2022 (v Kč)
Celkem	339,3	354,6	375,1	403,7	440,9	522,8	577,4	597,2	642,0	59 018
Léčebná péče¹⁾	171,9	180,6	190,4	205,7	225,5	274,5	293,9	317,2	347,2	31 921
lůžková	85,4	89,6	94,6	103,1	112,0	149,7	155,6	156,0	166,5	15 310
denní	4,9	5,1	5,5	5,8	6,3	7,3	7,5	7,8	8,9	814
ambulantní	81,4	85,6	90,0	96,6	106,9	117,1	130,5	153,1	171,4	15 754
Dlouhodobá péče²⁾	40,7	43,0	47,3	53,4	58,9	67,1	73,3	75,9	86,8	7 979
lůžková	34,1	36,1	39,7	44,7	49,2	55,3	60,2	62,2	68,9	6 338
denní	1,7	1,8	2,0	2,2	2,5	2,8	3,2	3,3	3,7	340
domácí	4,9	5,1	5,6	6,4	7,1	9,0	9,9	10,5	14,2	1 301
Rehabilitační péče³⁾	16,3	17,3	18,6	20,6	23,4	21,8	24,6	30,6	35,1	3 227
lůžková (včetně lázeňské)	8,7	9,3	10,3	11,4	13,0	10,7	12,4	16,6	18,5	1 703
ambulantní	7,6	8,0	8,3	9,1	10,4	11,1	12,3	13,9	16,6	1 524
Preventivní péče⁴⁾	10,5	11,3	12,6	12,9	14,0	20,5	48,6	31,1	17,6	1 615
z toho imunizační programy	1,7	1,8	1,7	2,0	2,3	2,3	16,3	12,4	2,1	194
Doplňkové služby	17,9	18,9	20,2	21,7	23,8	29,2	28,1	28,8	32,5	2 986
Laboratorní služby ⁵⁾	8,2	8,6	9,2	9,8	10,9	12,6	12,7	13,5	15,6	1 435
Zobrazovací metody ⁵⁾	1,8	1,9	2,1	2,3	2,5	2,7	2,9	3,3	3,6	335
Doprava pacientů	7,9	8,3	9,0	9,7	10,5	13,9	12,6	12,0	13,2	1 216
Léky a zdrav. prostředky	70,9	72,3	73,9	76,4	80,8	91,9	90,4	96,3	103,7	9 535
Léky a zdravotnický materiál ⁶⁾	61,2	62,5	64,2	66,2	69,9	80,6	77,1	83,1	90,2	8 290
Terapeutické pomůcky	9,7	9,8	9,7	10,2	10,8	11,3	13,3	13,2	13,5	1 244
Správa systému zdravotní péče⁷⁾	8,6	8,6	8,6	9,2	10,0	10,8	11,7	11,9	12,3	1 127
Ostatní nebo nerozlišeno	2,5	2,8	3,4	3,9	4,5	7,0	6,8	5,4	6,8	627

(1) Zahrnuje i domácí léčebnou péči, výdaje na ni jsou však v ČR zanedbatelné, v roce 2023 dosáhly 454 mil. Kč.

(2) Zahrnuje širokou škálu služeb lékařské a osobní péče, které jsou spotřebovávány s prvotním cílem ulevit od bolesti a utrpení a zmenšit nebo zvládnout zhoršení zdravotního stavu pacientů se stupněm dlouhodobé závislosti.

(3) Zahrnuje výdaje na zdravotní péči poskytovanou v zařízeních rehabilitační péče (včetně lázeňských) zaměřených na odstranění zdravotních omezení a potíží pociťovaných pacientem a opětovné docílení odpovídajícího zdravotního stavu.

(4) Zahrnuje imunizační programy (i očkování proti onemocnění covid-19), programy pro včasné odhalení nemoci (např. screeniny zhoubných nádorů, testy na covid-19), programy pro sledování zdravotního stavu (např. různé preventivní prohlídky) a informační a poradenské programy.

(5) Nezahrnuje výdaje za laboratorní služby a zobrazovací metody prováděné jako součást léčebné péče.

(6) Nezahrnuje výdaje na léky spotřebované přímo v lůžkových zdravotnických zařízeních (např. tzv. centrové léky), které jsou v této tabulce dle metodiky SHA 2011 součástí výdajů za léčebnou péči. Tyto výdaje jsou uvedeny jako součást výdajů na léky celkem v kapitole 3.3.

(7) Zahrnuje především správu zdravotních pojišťoven a dále správu rezortu zdravotnictví, tj. provoz Ministerstva zdravotnictví, hygienických stanic, SZÚ, SÚKL nebo ÚZIS.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Léčebná péče

Meziročně došlo k navýšení výdajů na léčebnou péči o 30 mld. Kč (o 9 %). Celkové výdaje na léčebnou péči tak v roce 2023 činily rekordních 347,2 mld. Kč. Za období 2010–2023 byly celkové výdaje na léčebnou péči bezmála 3 bil. Kč, přičemž od roku 2015 se zdvojnásobily. V roce 2023 činily výdaje na léčebnou péči v přepočtu na jednoho obyvatele 31,9 tis. Kč.

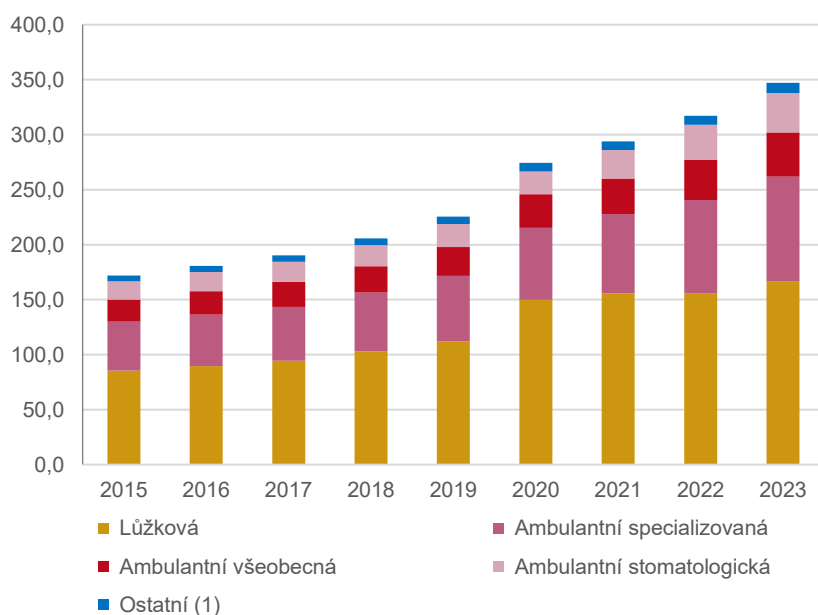
Léčebnou péči lze rozdělit na lůžkovou, denní, domácí a ambulantní. Ambulantní léčebnou péči lze dále rozdělit na specializovanou, všeobecnou, stomatologickou a ostatní ambulantní léčebnou péči jinde nezařazenou. Výdaje na lůžkovou léčebnou péči a ambulantní léčebnou péči byly v roce 2023 téměř vyrovnané. Na ambulantní léčebnou péči šlo o necelých 5 mld. Kč více než na lůžkovou. Poprvé za sledované období byly náklady na ambulantní léčebnou péči vyšší než náklady na léčebnou lůžkovou péči, což patrně souvisí s rozvojem moderních metod léčby a snaze o indikaci lůžkové léčebné péče jen v nejnutnějších případech.

Ambulantní léčebná péče může být poskytována v nemocnicích nebo praktickými lékaři a specialisty v soukromých zdravotnických zařízeních či jednotlivých ordinacích. Výdaje na ambulantní léčebnou péči v roce 2023 činily 171,4 mld. Kč, meziročně vzrostly o 18,3 mld. Kč. V průměru 15,8 tis. Kč na jednoho obyvatele Česka.

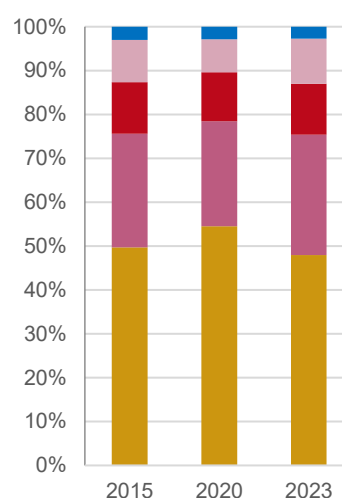
Z celkových výdajů na ambulantní léčebnou péči jde největší část (95,3 mld. Kč) na specializovanou ambulantní péči. Jedná se o péči, která je poskytovaná nejčastěji specialisty v nemocnicích nebo v samostatných ordinacích lékařů. V průměru se jednalo o částku 8,8 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Graf č. 1.4. Výdaje na léčebnou péči v Česku podle jejího typu, 2015–2023

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

(1) Zahnuje denní léčebnou péči, domácí léčebnou péči a ostatní ambulantní léčebnou péči jinde nezařazenou.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Mezi další druhy ambulantní léčebné péče patří všeobecná ambulantní péče poskytovaná nejčastěji praktickými lékaři pro děti a dorost nebo praktickými lékaři pro dospělé, za kterou bylo v roce 2023 vydáno celkem 40,2 mld. Kč.

Výdaje na stomatologickou ambulantní péči v roce 2023 vzrostly meziročně o 12 % a činily 35,8 mld. Kč.

Za denní léčebnou péči bylo v roce 2023 vydáno celkem 8,9 mld. Kč. Nejmenší část výdajů na léčebnou péči tvoří výdaje za domácí léčebnou péči (454 mil. Kč v roce 2023).

Léky a prostředky zdravotnické techniky

Na léky⁴ a zdravotnické prostředky bylo již třetím rokem (2021-2023) vynaloženo 16 % z celkových výdajů na zdravotní péči. Průměrné výdaje na léčiva a zdravotnické výrobky vztahované na jednoho obyvatele dosáhly v roce 2023 již 9,5 tis. Kč. Léky a zdravotnický materiál (léky, dezinfekce, obvazy, náplasti, teploměry atd.) tvořily v roce 2023 celkem 87 % výdajů této skupiny a činily 90,2 mld. Kč. Na výdaje na terapeutické pomůcky (brýle, naslouchadla, berle, invalidní vozíky, apod.) v roce 2023 šlo 13,5 mld. Kč, což je 13 % celkových výdajů na léky a zdravotnické prostředky. Podrobnější informace jsou k dispozici v kapitole 3.3. „Výdaje za léky“.

Dlouhodobá zdravotní péče

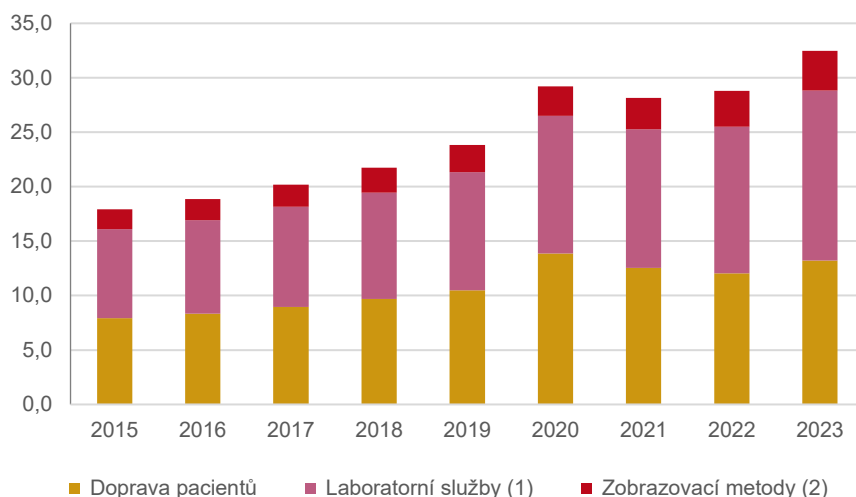
Za dlouhodobou zdravotní péči bylo v roce 2023 vydáno rekordních 86,8 mld. Kč, o téměř 11 mld. Kč více než v roce 2022. Za období 2010–2023 bylo na tuto péči vynaloženo celkem 726,1 mld. Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele činily průměrné výdaje za dlouhodobou péči v roce 2023 bezmála 8 tis. Kč. Podrobnější informace včetně výdajů na dlouhodobou sociální péči jsou k dispozici v kapitole 3.2. „Výdaje na dlouhodobou péči“.

Doplňkové služby

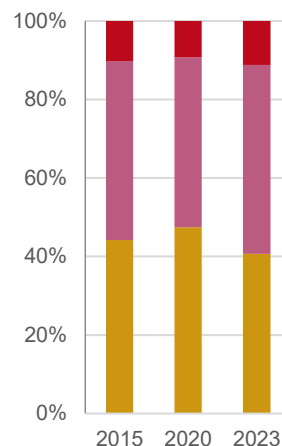
Doplňkové služby, do kterých se řadí laboratorní služby, zobrazovací metody a doprava pacientů, tvoří dlouhodobě kolem 5 % z celkových výdajů na zdravotní péči. Struktura výdajů na jednotlivé druhy doplňkových služeb se dlouhodobě příliš nemění.

Graf č. 1.5. Výdaje na doplňkové služby v oblasti zdravotní péče v Česku, 2015–2023

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

(1) Laboratorní služby zahrnují především testy z klinické biochemie a mikrobiologie, testy krevní srážlivosti, genetiky, ale také z cytologie, která je nezbytnou součástí gynekologických prohlídek.

(2) Do kategorie zobrazovací metody patří např. klasické, ale i kontrastní RTG snímkování, ultrazvuková diagnostika, vyšetření pomocí počítačové tomografie (CT), zobrazování magnetickou rezonancí.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

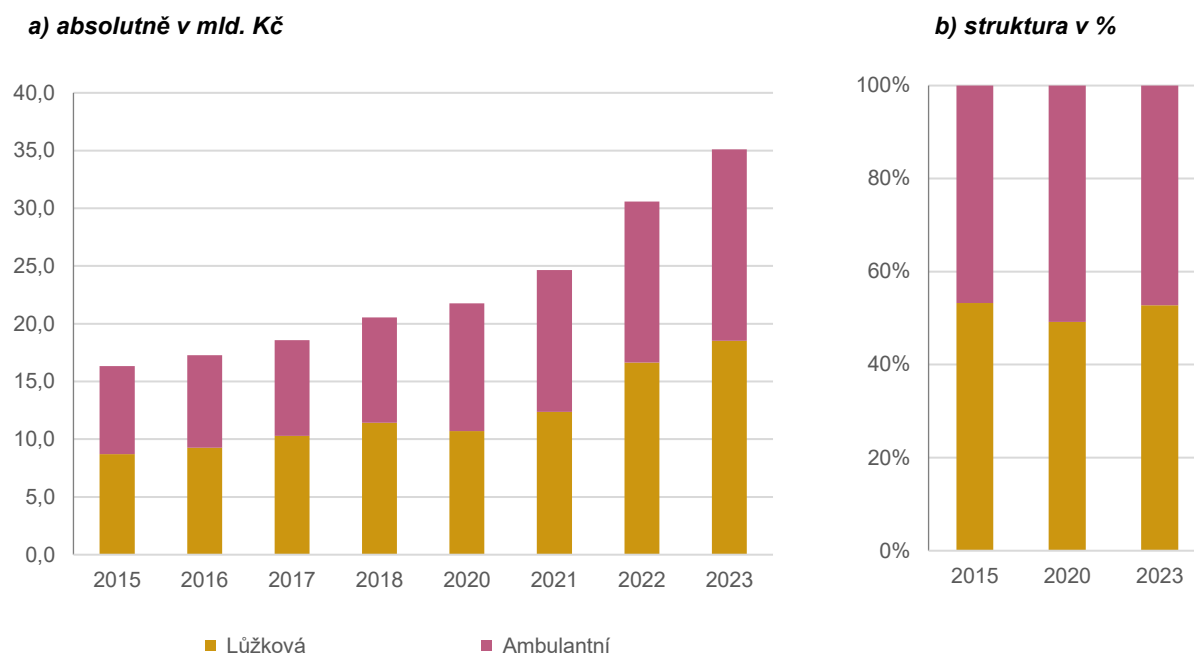
⁴ Zahrnuje léky na předpis a volně prodejné léky, **nezahrnuje léky spotřebované přímo ve zdravotnických zařízeních.**

Celkem 48 % z výdajů na doplňkové služby směřovalo v roce 2023 na laboratorní služby a to 15,6 mld. Kč. Na dopravu pacientů putovalo 13,2 mld. Kč. Podle metodiky SHA se výdaje na zdravotnickou záchrannou službu nerozlišují zvlášť, ale jsou zahrnuty v celkových výdajích na dopravu. Zbýlá část výdajů (3,6 mld. Kč) byla vynaložena na zobrazovací metody.

Rehabilitační péče

Rehabilitační péči lze rozdělit do dvou kategorií a to na ambulantní a lůžkovou. Kromě let 2020 a 2021, které byly u nás nejvíce ovlivněny opatřeními souvisejícími s pandemií covid-19, vždy mírně převyšovaly výdaje na lůžkovou rehabilitační péči. V roce 2023 činily výdaje na lůžkovou rehabilitační péči (kam spadá i péče lázeňská) 18,5 mld. Kč, výdaje na ambulantní rehabilitační péči byly zhruba o 2 mld. nižší. Ačkoliv byla lůžková rehabilitační péče z největší části hrazena zdravotními pojišťovnami (10,6 mld. Kč), ve velké míře si přispívají i pacienti sami. V roce 2023 šlo z plateb domácností na lůžkovou rehabilitační péči 7,4 mld. Kč

Graf č. 1.6. Výdaje na rehabilitační péči v Česku podle jejího typu, 2015–2023

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Druhým typem rehabilitační péče je ambulantní rehabilitační péče, kdy pacienti docházejí na procedury do ambulantních zařízení bez možnosti ubytování. Celkem bylo v roce 2023 za tuto péči vydáno 16,6 mld. Kč. U ambulantní rehabilitační péče mnohonásobně převažovalo financování zdravotními pojišťovnami (necelých 14,3 mld. Kč) nad platbami domácností (2,2 mld. Kč).

Preventivní péče

Výše i poměr výdajů na různé typy preventivní péče byl v posledních letech výrazně ovlivněn pandemií onemocnění covid-19. Celkové výdaje na preventivní péči v roce 2023 činily 17,6 mld. Kč, oproti roku 2022 klesly o 13,5 mld. Historicky nejvyšší byly v roce 2021 (48,6 mld. Kč), v době vrcholu pandemie, kdy docházelo jednak k masivnímu testování populace, ať už PCR, či antigenními testy, tak k očkování proti tomuto onemocnění. V roce 2023 se tak výdaje na preventivní péči vrátily do struktury obvyklé – předpandemické, kdy nejvyšší část nákladů směřovala na programy pro sledování zdravotního stavu a to v celkové výši 11,3 mld. Kč. Programy pro sledování zdravotního stavu obyvatelstva zahrnují zubní a všeobecné preventivní prohlídky, aktivní monitoring celkového zdravotního stavu i jeho dílčích aspektů. Preventivní programy z této skupiny se zaměřují na určitá období života, jako je těhotenství (předporodní a poporodní péče), růst a vývoj dítěte nebo na skupiny seniorů. Programy pro sledování zdravotního stavu

obyvatelstva byly v roce 2023 největší měrou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění (7,8 mld. Kč), dále byly financovány i podniky v rámci preventivní péče zaměstnanců (2,7 mld. Kč), domácnosti si z vlastních kapes připlatily 712 mil. Kč v rámci programů pro sledování zdravotního stavu.

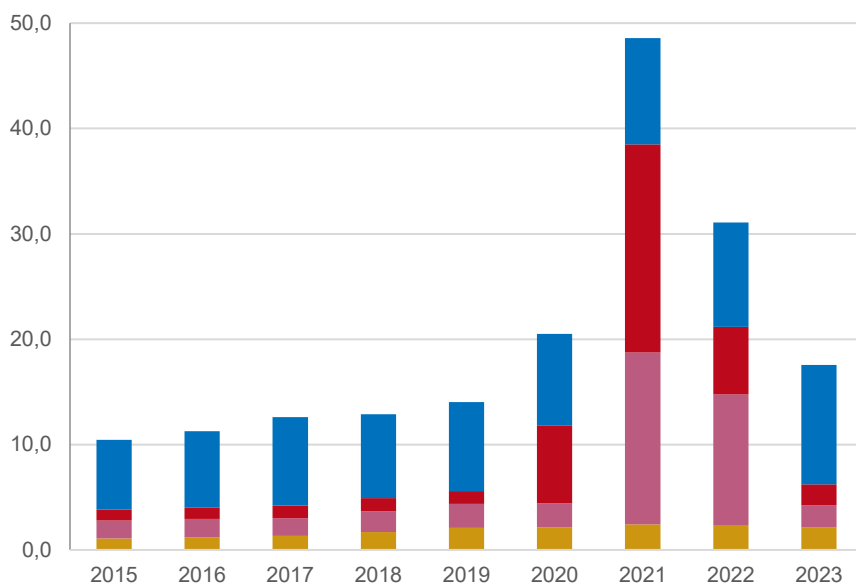
Na imunizační programy, do nichž se řadí jak pravidelná (povinná) očkování třeba proti záškrtu, tetanu nebo černému kašli, tak i doporučená a dobrovolná očkování např. proti žloutence, chřipce či covid-19, šlo v roce 2023 celkem 2,1 mld. Kč, čili o 10 mld. méně než v roce 2022 a o 14 mld. méně než v roce 2021, kdy proběhlo nejvíce očkovaní proti onemocnění covid-19. Takže i u této kategorie sledujeme návrat do hodnot let předpandemických. Více než polovina výdajů na imunizační programy šla v roce 2023 na vrub zdravotních pojišťoven (1,2 mld. Kč). Domácnosti za příplatky či nehrazené očkovací látky zaplatily v roce 2023 celkem 919 mil. Kč.

Programy pro včasné odhalení nemoci zahrnují různé typy screeningů, diagnostické testy a lékařské prohlídky. Zdravotní pojišťovny hradí některá preventivní vyšetření např. screening zhoubných nádorů, screening sluchu u novorozenců nebo preventivní prohlídky ze základního fondu veřejného zdravotního pojištění. Do této skupiny patří i PCR a antigenní testy na odhalení nemoci covid-19. V roce 2023 bylo na programy pro včasné odhalení nemoci vynaloženo celkem 2 mld. Kč.

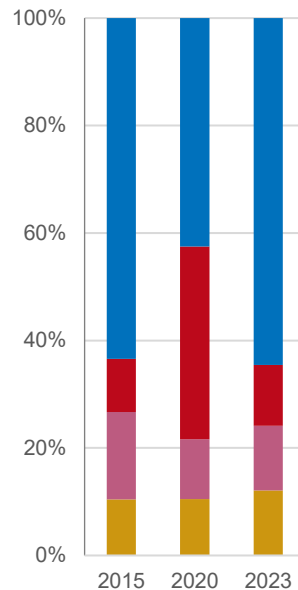
Informační a poradenské programy jsou zaměřeny zejména na informování jednotlivců o konkrétních zdravotních problémech, jejich podmiňujících faktorech a jejich specifických rizicích. V roce 2023 tyto výdaje činily 2,1 mld. Kč.

Graf č. 1.7. Výdaje na preventivní péči v Česku podle jejího typu, 2015–2023

a) absolutně v mld. Kč

b) struktura v %

- Programy pro sledování zdravotního stavu
- Programy pro včasné odhalení nemoci
- Imunizační programy
- Informační a poradenské programy

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

1.4. Výdaje na zdravotní péči podle typu poskytovatele

Třetí pohled na výdaje na zdravotní péči zodpovídá otázku, kde je zdravotní péče poskytována. Bude-li například lékárna, specializovaná ambulance nebo léčebna dlouhodobě nemocných součástí širšího subjektu nemocnice, pak se veškeré výdaje spotřebované v tomto zařízení objeví ve výdajích nemocnice. Podle druhu péče pak lze poznat, za jakou péči byly peníze vydány, což v případě lékárny v nemocnici mohou být například léky na předpis, u ambulance ambulantní léčebná péče a u léčebny dlouhodobě nemocných dlouhodobá lůžková péče.

Tabulka č. 1.4. Výdaje na zdravotní péči v Česku podle typu poskytovatele v letech 2015–2023 (mld. Kč)

Typ poskytovatele péče	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Na 1 obyv. v r. 2023 (v Kč)
Celkem	339,3	354,6	375,1	403,7	440,9	522,8	577,4	597,2	642,0	59 018
Nemocnice	148,9	156,3	165,1	179,3	195,6	238,6	263,8	277,9	288,2	26 493
Všeobecné nemocnice	129,0	135,3	142,4	154,2	168,3	210,5	230,3	243,7	249,9	22 970
Specializované nemocnice ¹⁾	5,0	5,3	5,6	6,2	6,2	7,1	8,3	8,6	9,8	904
Psychiatrické nemocnice	14,9	15,7	17,0	18,8	21,0	21,1	25,2	25,7	28,5	2 619
Lůžková zařízení dlouhodobé péče²⁾	23,8	25,3	28,3	32,4	35,8	41,9	45,0	46,3	51,7	4 754
Zařízení ošetrovatelské péče	13,2	13,6	14,9	16,7	18,5	21,5	23,1	23,3	25,6	2 349
Léčebny pro mentálně postižené, psychiatrické a závislé	10,6	11,6	13,4	15,6	17,4	20,4	21,9	23,0	26,2	2 405
Zařízení ambulantní péče	74,4	78,1	83,1	87,8	96,8	104,7	120,5	134,0	152,7	14 039
Samostatné ordinace lékařů	40,9	42,9	45,9	48,6	53,5	58,6	66,9	72,9	80,4	7 391
Samostatné ordinace stomatologů	16,8	17,7	18,8	19,5	21,4	21,2	26,7	31,6	35,4	3 255
ostatní ³⁾	16,7	17,5	18,4	19,7	21,8	24,9	26,8	29,5	36,9	3 394
Zařízení poskytující doplňkové služby	13,8	14,6	15,5	17,0	18,5	23,7	27,2	25,5	26,1	2 400
Doprava pacientů a záchranná služba	7,2	7,6	8,1	8,8	9,6	12,7	11,5	12,0	13,1	1 200
Laboratoře ⁴⁾	6,6	7,0	7,4	8,1	9,0	11,0	15,7	13,5	13,1	1 200
Lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky	59,0	60,1	61,4	63,4	67,7	72,0	76,7	70,7	87,5	8 040
Lékárny ⁵⁾	50,7	51,8	53,2	55,0	58,8	62,3	66,0	59,7	76,3	7 018
Prodejci zdravotnického zboží a přístrojů a ostatní prodejci ⁶⁾	8,3	8,3	8,2	8,4	8,9	9,7	10,7	11,0	11,1	1 022
Správa systému zdrav. péče⁷⁾	8,6	8,6	8,6	9,2	10,0	10,8	11,7	11,9	12,3	1 127
Ostatní nebo nerozlišeno⁸⁾	10,8	11,8	13,1	14,6	16,5	31,1	32,6	30,8	23,5	2 164

(1) Zahrnuje nemocnice zaměřené na konkrétní obory (např. onkologii nebo kardiologii) mimo psychiatrické nemocnice. Například Masarykův onkologický ústav nebo Institut klinické a experimentální medicíny (IKEM).

(2) Zahrnuje např. domovy pro seniory s ošetrovatelskou péčí, zařízení hospicového typu či léčebny pro dlouhodobě nemocné.

(3) Zahrnuje ambulantní centra (zdravotnická střediska), ostatní poskytovatele ambulantní zdravotní péče (např. samostatná pracoviště fyzioterapeutů, dentální hygieny, dietologů atd.) a poskytovatele domácí zdravotní péče (např. geriatrické sestry a domácí ošetrovatelská péče nebo agentury domácí péče).

(4) Nezahrnuje laboratoře, které jsou součástí nemocnic.

(5) Nezahrnuje lékárny, které jsou součástí nemocnic.

(6) Zahrnuje zařízení, jejichž hlavní činností je maloobchodní prodej zdravotnických výrobků dlouhodobé spotřeby a zdravotnických pomůcek (např. pomůcky pro nedoslýchavé, dioptrické brýle a další optické pomůcky a protězy) široké veřejnosti pro individuální nebo domácí spotřebu a využití. Patří sem také zařízení, jejichž hlavní činností je výroba zdravotnických pomůcek, ale i úpravy, opravy a distribuce široké veřejnosti. Dále zahrnuje ostatní prodejce jinde nezařazené.

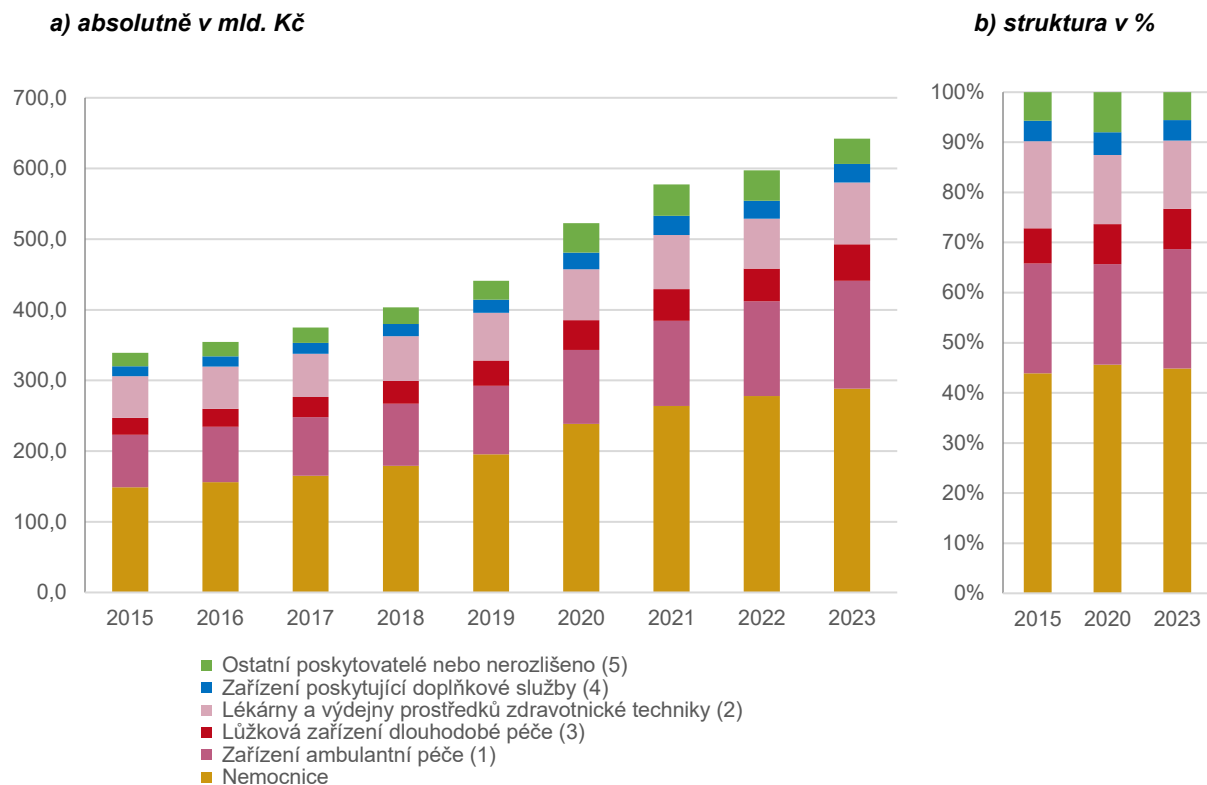
(7) Zahrnuje především správu zdravotních pojišťoven a dále správu rezortu zdravotnictví, tj. provoz Ministerstva zdravotnictví, hygienických stanic, SZÚ, SÚKL nebo ÚZIS.

(8) Zahrnuje poskytovatele preventivní péče, organizace poskytující zdravotní péči jako sekundární činnost (např. pečovatelská služba, osobní asistence a denní stacionáře), zahraniční poskytovatele a ostatní poskytovatele jinde nezařazené.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

V České republice je zřízen Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb (NRPZS), který nabízí kompletní přehled o všech poskytovatelích zdravotních služeb, bez ohledu na jejich zřizovatele. Poskytuje údaje o profilu a rozsahu péče poskytované jednotlivými zdravotnickými zařízeními, obsahuje kontaktní údaje na daná zdravotnická zařízení a další podrobnější informace. Správcem a provozovatelem registru je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR).

Graf č. 1.8. Výdaje na zdravotní péči v Česku podle typu poskytovatele, 2010–2023

(1) Zahrnuje např. samostatné ordinace lékařů, samostatné ordinace stomatologů, ambulantní centra a poskytovatele domácí zdravotní péče (např. agentury domácí péče).

(2) Nezahrnuje lékárny, které jsou součástí nemocnic.

(3) Zahrnuje např. domovy pro seniory s ošetrovatelskou péčí, zařízení hospicového typu či léčebny pro dlouhodobě nemocné.

(4) Zahrnuje poskytovatele dopravy pacientů, zdravotnickou záchrannou službu a laboratoře.

(5) Zahrnuje správu systému zdravotní péče, poskytovatele preventivní péče, organizace poskytující zdravotní péči jako sekundární činnost a ostatní poskytovatele jinde nezařazené.

Zdroj: ČSÚ 2025, Zdravotnické účty ČR 2010–2023

Nemocnice

Téměř polovina celkových výdajů na zdravotní péči v Česku směřuje dlouhodobě na zdravotní péči v nemocnicích. V roce 2020 došlo poprvé k překročení hranice 200 mld. Kč a také k nejvyššímu meziročnímu nárůstu (o 22 %). O tři roky později v roce 2023 připadalo na nemocnice 45 % veškerých výdajů na zdravotní péči v Česku. V absolutním vyjádření se jednalo o částku 288,2 mld. Kč s meziročním nárůstem o více než 10 mld. Kč. Z toho 249,9 mld. Kč připadalo na všeobecné nemocnice, 28,5 mld. Kč na specializované nemocnice (např. specializované nemocnice zaměřené na konkrétní obory, porodnice nebo speciální sanatoria) a zbývajících 9,8 mld. Kč bylo vydáno v psychiatrických nemocnicích.

Zařízení ambulantní péče

Druhé nejvyšší výdaje byly zaznamenány u poskytovatelů ambulantní péče. Podíl těchto výdajů na celkových výdajích za zdravotní péči se od roku 2010 pohyboval okolo 22 %. K nejvyššímu meziročnímu

nárůstu došlo v roce 2021 (o 15,1 %). Druhý nejvyšší nárůst o 14 % nastal mezi roky 2022 a 2023, kdy výdaje v zařízeních ambulantní péče činily 152,7 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 18,8 mld. Kč. Z toho 53 % výdajů poskytovatelů ambulantní péče připadalo na samostatné ordinace lékařů, 23 % na samostatné ordinace zubních lékařů, 15 % na ambulantní centra, 3 % na poskytovatele služeb domácí péče a 6 % na ostatní poskytovatele ambulantní péče, kam spadají například ordinace logopeda nebo psychologa.

Lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky

Lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky se v roce 2023 podílely ze 14 % na celkových výdajích na zdravotní péči, které v jejich případě tvořily 87,5 mld. Kč. Do této kategorie patří specializované provozovny, které se zaměřují na *malooobchodní prodej* farmaceutických výrobků a lékařských nástrojů nebo zdravotnických prostředků, jako jsou dioptrické brýle, naslouchadla, ortopedické a protetické pomůcky. Provozovny rovněž zajišťují montáž a opravy těchto výrobků. Samostatné lékárny se v roce 2023 podílely na výdajích kategorie poskytovatelů lékárny a výdejny prostředků zdravotnické techniky z 87 % (76,3 mld. Kč).

Lůžková zařízení dlouhodobé péče

Celkem 51,7 mld. Kč bylo v roce 2023 vydáno v lůžkových zařízeních dlouhodobé péče (8 % z celkových výdajů na zdravotní péči). Převážně byly tyto výdaje spotřebovány v zařízeních ošetrovatelské dlouhodobé péče nebo v psychiatrických léčebnách a léčebnách pro osoby ohrožené závislostmi.

Poskytovatelé doplňkových služeb

Výdaje za poskytovatele doplňkových služeb činily v roce 2023 celkem 26,1 mld. Kč. Výdaje byly rovnoměrně rozděleny mezi poskytovatele laboratoří a poskytovatele dopravy pacientů a záchranné služby.

Poskytovatelé správy a financování zdravotnictví

Tato kategorie zahrnuje vládní instituce, které spravují v rámci své činnosti množství strategických dokumentů z oblasti zdravotnictví, normy pro lékaře a ostatní zdravotnický personál a přidělování licencí poskytovatelům zdravotní péče (např. Ministerstvo zdravotnictví, zdravotní odbory krajských úřadů, Ústav zdravotnických informací a statistiky) a v neposlední řadě zdravotní pojišťovny. Výdaje na poskytovatele správy a financování zdravotnictví byly v roce 2023 celkem 12,2 mld. Kč.

Poskytovatelé preventivní péče

Mezi poskytovatele preventivní péče se řadí organizace uskutečňující především kolektivní preventivní programy a kampaně v oblasti veřejného zdraví zaměřené na konkrétní skupiny fyzických osob nebo na celou populaci. V roce 2023 činily výdaje této kategorie poskytovatelů celkem 3,8 mld. Kč.